

Streszczenie

Spoleczne uwarunkowania wybranych elementów infrastruktury edukacyjnej w lasach Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie

Rozwój turystyki, rekreacji ale i edukacji leśnej nierozzerwalnie łączy się z powstaniem określonej infrastruktury na terenach leśnych, stanowiących udogodnienie dla wypoczywających. Rosnące znaczenie społecznych funkcji lasów wymaga podejścia bardziej interdyscyplinarnego względem nieformalnej edukacji leśnej. Konieczne jest monitorowanie stanu infrastruktury, jak również weryfikowanie treści prezentowanych na różnego rodzaju panelach, tablicach edukacyjnych, stanowiących podstawowy element wyposażenia ścieżek edukacyjnych. Nie zawsze bowiem infrastruktura ta jest w pełni funkcjonalna i wolna od błędów. Celem pracy było zbadanie preferencji społecznych dotyczących infrastruktury edukacyjnej wykorzystywanej w nieformalnej edukacji leśnej. Analizie poddano w szczególności treści zawarte na tablicach edukacyjnych. Przeprowadzone badania i uzyskane wyniki upoważniają do następujących stwierdzeń:

- Znaczna część użytkowników lasów uważała, że tablice edukacyjne w umiarkowanym stopniu wspierają działania edukacyjne, bądź wręcz są elementem zbędnym. Większość respondentów wskazywała jako bardziej atrakcyjne tablice edukacyjne, w których dominują treści prezentowane w formie graficznej.
- Tablice edukacyjne zawierają treści wyrażone trudnym językiem. Opinie respondentów na temat przystępności tekstów, rozmiągają się z oceną wskazaną przez program Promovolt. Program wskazał, iż teksty zamieszczone na tablicach są zrozumiałe dla uczniów gimnazjum/liceum (Indeks Fog 7-12) oraz studentów I stopnia (Indeks Fog 13-17) natomiast w opinii respondentów teksty zamieszczane na tablicach są proste, zrozumiałe dla uczniów szkół podstawowych (Indeks Fog 1-6). Jedynie respondenci z wyższym wykształceniem najczęściej wskazywali prawidłowy poziom przystępności tekstu.
- Tylko nieznaczny odsetek tablic spełnia zasady projektowania graficznego. W samym centrum tablicy były przedstawione treści w formie graficznej, co może wpłynąć negatywnie na siłę przeciągnięcia i zatrzymania uwagi użytkowników lasów przed planszami, choć z drugiej strony analiza elementów graficznych tablic wskazała na poprawność stosowania zasad dotyczących projektowania graficznego co powinno pozytywnie wpływać na komunikację i interpretację treści.

- Istnieje wyraźna zależność między poziomem przystępności tekstów a tematyką tablic edukacyjnych. Najtrudniejsze teksty dotyczyły tematyki ochrony środowiska oraz wody w lasach.
- Spacer z edukatorem leśnym oraz spacer ścieżką edukacyjną pozwalają użytkownikom lasów poprawić stan samopoczucia. Zarówno bierne, jak i aktywne formy edukacji, wspierają pozytywne efekty terapii leśnych.
- Poglądy respondentów w znacznej mierze były warunkowane cechami demograficznymi oraz częstotliwością wizyt w lasach.

Słowa kluczowe: nieformalna edukacja leśna, tablice edukacyjne, ścieżki edukacyjne, poziom przystępności tekstów, projekt graficzny, terapia leśna

Abstract

Social determinants of selected elements of educational infrastructure in the forests of the Regional Directorate of State Forests in Lublin

Development of tourism and recreation but also forest education is inseparably connected with the emergence of specific infrastructure in forest areas, which are amenities for recreation. The growing importance of social functions in forests requires a more interdisciplinary approach to informal forest education. It is necessary to monitor the condition of the infrastructure as well as to verify the content presented on various educational boards, which are the basic element of equipment on educational paths. This infrastructure is not always fully functional and error-free. The aim of this study was to examine social preferences for educational infrastructure used in informal forest education. In particular, the content of educational boards was analyzed. The conducted research and obtained results lead to the following statements:

- A large number of forest users considered that educational boards only moderately support educational activities or are even an unnecessary element. Most respondents indicated as more attractive educational boards which are dominated by content presented in graphical form.
- Educational boards contain content expressed in difficult language. The respondents' opinions about the accessibility of texts differ from the assessment provided by the Promovolt program. The program has indicated that the texts on the boards are comprehensible to middle/high school students (Fog Index 7-12) and undergraduate students (Fog Index 13-17), while the respondents' opinion is that the texts on the boards are simple, comprehensible to elementary school students (Fog Index 1-6). Only respondents with higher education were most likely to indicate the correct level of text accessibility.
- Only a small percentage of the boards met the principles of effective graphic design. In the very center of the boards, the content was presented in graphic form, which may have a negative impact on the power of drawing and keeping the attention of forest users in front of the boards, although, on the other hand, the analysis of the graphic elements of the boards indicated the correctness of the application of the principles of graphic design, which should positively affect the communication and interpretation of the content.

- There is a clear correlation between the level of accessibility of texts and the subject matter of educational boards. The most difficult texts were related to environmental protection and water in forests.
- Walks with a forest educator and a walk along an educational path allow forest users to improve their well-being. Both passive and active forms of education support the positive effects of forest therapies.
- Respondents' views were largely conditioned by demographic characteristics and frequency of forest visits.

Keywords: informal forest education, educational boards, educational trails, level of text accessibility, designing, forest therapy